

Motion till riksdagen 2005/06:Sf321

av **Johan Löfstrand och Louise Malmström (s)**

En mer jämställd föräldraförsäkring

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att i föräldraförsäkringen bygga in ekonomiska incitament för en jämnare fördelning av dagarna mellan föräldrarna.

Motivering

Fördelningen av föräldrarnas uttag av föräldraförsäkringen skiljer sig drastiskt mellan könen.

I trettio år har villkoren för mamman och pappan att ta ut föräldraförsäkring varit lika. Ändå har inte barnen fått den tid de har rätt till med båda sina föräldrar. 2003 togs 84 % av dagarna ut av mammor och i 69 % av barnfamiljerna tog inte pappan ut någon föräldraledighet alls.

Dessa dystra siffror säger oss att vi måste börja erkänna och angripa de grundläggande mekanismer som ligger bakom det snedfördelade uttaget av föräldraledighet. Det avgörande för hur den fördelas är föräldrarnas inställning. I familjer där pappan vill vara föräldraledig tar 45 % av dem ut mer än två månader. Där båda vill att pappan ska vara ledig är siffran 34 %. I familjer där mamman hävdar att föräldradagarna är hennes tar pappan inte ut föräldraledighet alls.

För att få föräldrarna att börja ta ut ett mer jämt fördelat antal föräldradagar så krävs en attitydförändring, inte bara i samhället utan också hos både modern och fadern. Det är viktigt för barnet att under sin tidiga uppväxt ha kontakt med både mamman och pappan. Detta är något som måste uppmuntras och där samhället måste vara en motor i att skapa denna attitydförändring. Politiska beslut och myndigheters agerande är en viktig del i de signaler som sänds ut till familjerna. Det är därför viktigt att dessa tar ett stort ansvar i sitt agerande för att på så sett uppmuntra till en jämnare fördelning av föräldradagarna.

Ett annat viktigt argument som brukar anföras för att mammor tar ut den största delen av föräldraförsäkringen är att det är bäst för familjens ekonomi.

Fel! Okänt namn på

Därför bör det också finnas ekonomiska incitament för att föräldrar ska dela dagarna mer lika.

Om man exempelvis inom ramen för dagens budget ger båda föräldrarna hög kompensation för lönebortfallet de månader som tillfaller var och en och sedan reducerar ersättningen för de dagar som överlåts skulle förhoppningsvis fler mammor och pappor dela föräldradedigheten mer lika. Exakt hur detta ska ske kan diskuteras, huvudsaken är att de ekonomiska incitamenten för att *inte* dela föräldraförsäkringen starkt begränsas.

Ett annat problem med den skeva uttaget av föräldradagar är att unga kvinnors löneutveckling och karriärmöjligheter ibland hålls tillbaka för att arbetsgivarna räknar med att det är större risk att anställa tjejer eftersom de försvinner på barnledighet. Med attitydförändringar i samhället och ändrade ekonomiska incitament så skulle det också förhoppningsvis få fler familjer att diskutera sina val och sin syn på föräldradedigheten och det skulle sätta fokus på det viktiga faktum att båda föräldrarna har lika stort ansvar för barnen. Men framför allt skulle det leda till att fler barn fick sin välförtjänta tid med båda sina föräldrar. Eftersom barn som får möjlighet att från början bygga upp nära och djupa relationer med båda sina föräldrar inte får två halva relationer utan i stället två hela, är barnen de stora vinnarna på en mer jämställd fördelning av föräldraförsäkringen.

Stockholm den 29 september 2005

Johan Löfstrand (s)

Louise Malmström (s)